

Qəbələ rayonunun sosial-iqtisadi göstəriciləri 2015-ci ilin birinci yarısında

2015-ci ilin birinci yarısında da ölkəmizdə olduğu kimi Qəbələ rayonunda da iqtisadi və sosial sahədə işlər rəvan getmiş, nəzərə çarpacaq uğurlar əldə edilmişdir. Belə ki, 2015-ci ilin birinci yarısında rayonda 69676 min manatlıq məhsul istehsal olunmuş, xidmətlər göstərilmişdir. Bu rəqəmin 68,5 faizi istehsal, 31,5 faizi isə xidmət sahələrinin payına düşür. Həmin dövrdə kənd təsərrüfatı və balıqçılıq sahəsində 19254 min manatlıq və ya ümumi məhsulun 27,6 faizi qədər, ticarət və xidmət sahəsində 16879 min manatlıq (24,2 faiz), tikintidə 20987 min manatlıq (30,1 faiz), sənayedə 10257 min manatlıq (14,7 faiz) nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahəsində 1714 min manatlıq (2,4 faiz) informasiya və rabitədə 585 min manatlıq (1 faiz) məhsul buraxılmış, xidmət göstərilmişdir.

Rayonumuzun iqtisadiy-

yatında kənd təsərrüfatı sahəsi xüsusi çəkiyə malikdir ki, burada da taxılçılıq, meyvəçilik və heyvandarlıq aparıcı yer tutur. Bununla yanaşı, təsərrüfatlarda bostan məhsulları, tərəvəz, üzüm, kartof da yetişdirilir.

Rayonda keçən ilin payızında 21300 hektar sahədə payızlıq taxıl əkilmiş, tarlalardan rekord miqdarda, 64.645 ton taxıl götürülmüşdür. Bundan başqa sahələrdən 1776 ton kartof, 1254 ton tərəvəz, 205 ton meyvə istehsal olunmuşdur ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 336 ton çox kartof, 411 ton çox tərəvəz deməkdir. Heyvandarlıq məhsulları istehsalı da əvvəlki ilə müqayisədə (ət 12 faiz, yun 3 faiz, yumurta istehsalı 0,6 faiz) artmışdır.

Rayonun sənayesi əsasən meyvə şirələrinin istehsalı, qida məhsullarının istehsalı, elektrik enerjisi, qaz və buxarın istehsalı, bölüşdürül-

məsi və suyun yığılması və paylanması sahələri ilə təmsil olunmuşdur. 2015-ci ilin yanvar iyun aylarında sənayedə istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 10.257 min manat təşkil etmişdir ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 29,1 faiz çoxdur.

2015-ci ilin birinci yarımilliyində rayonda əsas kapitalla yönəlmiş investisiyanın həcmi 22.351 min manat, tikinti quraşdırma işlərinin həcmi isə 20.987 min manat təşkil etmişdir. Rayonda turizmin inkişafına diqqət durmadan artır. 2003-cü ildə rayonda cəmi 3 turizm obyekti vardısı indi bunların sayı 5 dəfə artaraq 15-ə çatdırılmışdır. Bu illər ərzində turizm yerlərində yerlərin sayı da 6 dəfə artaraq 623-ə yüksəlmişdir. Hazırda rayonda dünya standartlarına cavab verən bir sıra turizm mərkəzlərində tikinti işləri sürətlə davam edir.

2015-ci ilin birinci yarısın-

da rayonda avtomobil nəqliyyatı ilə 466 min ton, əvvəlki ilə müqayisədə 14 min ton və ya 3,2 faiz çox yük daşınmışdır.

Qeyd olunan dövrdə rayonda 3.868 min sərnişin daşınmışdır ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 213 min sərnişin və ya 6,2 faiz çoxdur. 2015-ci ilin birinci yarısında əhaliyə 585 min manatlıq rabitə xidməti göstərilmişdir.

Yarım il ərzində rayonun istehlak bazarında əhaliyə 15.898 min manatlıq pullu xidmət göstərilmişdir. Pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin ümumi həcmi 61.648 min manat təşkil etmiş, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 14,2 faiz və ya 7.659 min manat çoxdur.

2015-ci ilin birinci yarısında rayon iqtisadiyyatında muzdlu çalışanların orta aylıq əmək haqqı 285 manat təşkil etmişdir ki, bu da ötən ilin hə-

min dövrünə nisbətən 4,8 faiz çoxdur. Yüksək orta aylıq əmək haqqı rayon iqtisadiyyatının elektrik enerjisi və qaz istismarında, rabitə, maliyyə, dövlət idarəetməsi, müdafiə və təhsil sahəsində çalışanlarda olmuşdur.

1 iyul vəziyyətinə Qəbələ rayonunda məşğul əhalinin sayı 48.795 nəfər olmuşdur ki, onlardan 9321 nəfəri muzdlu işləyənlərdir. 2003-cü ilin oktyabr ayının 1-dən 2015-ci ilin iyul ayının 1-dək rayonda 13.189 yeni iş yeri açılmışdır ki, onun da 11.141-i daimi iş yerləridir.

1 iyul 2015-ci ilə rayon əhalisinin sayı 102.182 nəfər olmuşdur.

Həmişə olduğu kimi 2015-ci ilin birinci yarısında əhalinin sosial müdafiəsi diqqət mərkəzində olmuş, rayon əhalisi sosial müdafiənin qanunla müəyyən edilmiş bütün formalarından müvafiq şəkildə faydalanmışdır.

RAYON STATİSTİKA İDARƏSİ.

O günləri xatırlarkən

«Qəbələ» qəzetinin 6 iyul 2015-ci il tarixli sayında rayon tarix diyarşünaslıq muzeyin əməkdaşı İlhamə Seyidovanın, «Qəbələnin adını tarixə yazan həmyerlilərimiz» başlıqlı məqaləsi dərc olunmuşdur. Maraqlı yazıdır. Elmimizin, mədəniyyətimizin, ədəbiyyatımızın və sair sahələrin inkişafında öz xətti, rolu olan şəxsiyyətlər həmişə xatırlanmalı, gənc nəsllə tanındırmalı unudulma-

malıdır. Yazıda həmyerlimiz, general-mayor, Azərbaycan realist nəsrinin ilk nümunələrindən birinin müəllifi İsmayıl bəy Qutqaşınlı haqqında qısa məlumat verilmişdir. Yazıda qeyd olunduğu kimi 1986-cı ildə Qəbələ şəhərində İsmayıl bəy Qutqaşınlının ev muzeyi yaradılmışdır. Bu yazını oxuyarkən xatirələr məni düz 29 il əvvəl muzeyin yarandığı dövrə apardı...

1986-cı ilin yayın əvvəlində Qəbələ (o vaxtkı Qutqaşın) Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi (bu vəzifə SSRİ dövründə rayonlarda ən yüksək vəzifə sayılırdı) Əliddin Qurbanov rayonun bir qrup ziyalisını yanına dəvət edərək İsmayıl bəy Qutqaşınlının ev muzeyinə lazımı eksponatların, sənədlərin toplanması haqqında tapşırıq verdi. Ziyalılar arasında rayon «Qəbələ» qəzetinin (o vaxtkı «Qalibyyət» qəzetinin redaktoru mərhum Ramazan İsmayilov, rayon mədəniyyət şöbəsinin müdiri mərhum Əhmədiyyə Məmmədov, tütün fermentləmə zavodunun direktoru mərhum Ağalar Ağayev, Qəbələ şə-

hər Sovetinin sədri Aslan Cəlilov (indi «Qəbələ» qəzetinin əməkdaşdır) Qəbələ Tarix diyarşünaslıq Muzeyinin direktoru Xalis Məmmədov və sair adını unuduğum şəxslər vardı.

Ə. Qurbanov mənə Tbilisi şəhərinə, Xalis Məmmədova isə Leninqrad (indik Sankt-Peterburq) şəhərinə gedərək İ. Qutqaşınlı haqqında arxiv sənədlərini toplamağı tapşırırdı. Muzeyin təşkili ilə əlaqədar digər yoldaşlara da müvafiq tapşırıqlar verildi.

...Gürcüstan Respublikası Elmlər Akademiyasının elmi kitabxanasının direktoru T. Quramaşvili məni çox hörmətlə qəbul etdi. Müavinini çağıraraq 5 günlük eza-

miyyətə gedəcəyini, bu dövrdə müavinin mənə hər cür yardım göstərməsini tapşırırdı. Kitabxanada Qafqaz canişinliyinin XIX əsrə aid demək olar ki, bütün sənədlərinin əks olunduğu kitabları tapdım. Bu kitablarda İsmayıl bəy Qutqaşınlı haqqında çox qiymətli sənədlər vardı. Həmin dövrdə surət çıxardan aparatlar yox idi. Ancaq, foto surətlərin çıxarılması mümkün idi. Buna isə akademiya kitabxanasının laboratoriyasının müdiri qəti etirazını bildirdi. Sonradan öyrəndim ki, laboratoriyaya müdiri ermənidir. Elmi kitabxananın müdir müavininə kömək üçün müraciət etsəm də laboratoriyaya müdiri onun

sözünü eşitmək belə istəmədi. Çarəsizlikdən sənədlərin surətini əllə çıxarmağa başladım. Bu çox vaxt aparan bir iş olmaqla əsl sənəd deyildi. Nəhayət, ezamiyyətdə olduğum 5-ci gün elmi kitabxananın direktoru ezamiyyətdən qayıdıb gəldi. Həm müavin, həm də laboratoriyaya müdiri mənim direktorla görüşməyimə mane olmaq üçün hər yola baş vursalar da bir təhər onun qəbuluna düşdüm. Hələ də burada olduğumu görüb çox təəccübləndi. Vəziyyəti anladım. Həmin dəqiqə müavinini və laboratoriyaya müdirini yanına çağırırdı. Xeyli töhmətdən sonra kitabları gətirməyi tapşırırdı. Mən getmək istəyəndə yox, sən siyahını onlara ver gətirsinlər dedi. Bu on ədəd nəhəng kitablar birlikdə 35—40 kq olardı. Müavinlə laboratoriyaya müdiri tənqənfəs kitabları birinci mərtəbədə 3-cü mərtəbəyə qaldırdılar. Direktor tapşırıq verdi:—İndi isə laboratoriyaya (zirzəmidə yerləşirdi) düşün, qonağımız göstərən səhifələrin foto surətini çıxarın, 2 saata qədər bu məsələni

həll edib mənə məlumat verin.

Mən kitablardan götürmək istəyəndə direktor:—sən yox, onlar aparsın—dedi. Tapşırılan vaxtda sənədlərin foto-surətləri əlimdə idi. Ancaq erməni xisləti burada özünü göstərdi: Laboratoriyaya müdiri:—sizin bu general da (İsmayıl bəy Qutqaşınlını nəzərdə tuturdu) ermənilərin qırılmasında iştirak edibmi?—deyə soruşdu. Məndən öncə artıq çox dilxor olmuş müdir müavinini—səni kəs, qanmaz. Bu rus ordusunun generalı olub, bir də sizi kim qırıb ki, hara baxırsan erməndir—deyə cavab verdi.

Mən təşəkkür etmək, onlar isə tapşırığın yerinə yetirildiyini bildirmək üçün direktorun kabinetinə daxil olduq. Mənə oturmağı işarə etdi, onları soyuq baxışlarla dinləyib qapını göstərdi. Mənimlə bir xeyli söhbət etdikdən sonra kabinetin qapısını açan yola saldı. Fikirləşdim ki, dünya xali deyilmiş belə insanlar da var. Gürcüstanın dövlət arxivindən sənədlərin əldə edilməsinə isə əsil ziyalı, «Sovet Gürcüstanı» qəzetinin redaktoru mərhum Teymuraz Cəfərli böyük kömək göstərdi.

Qüdrət SƏMƏDOV.